

Lyonska deklaracija o dostopu do informacij in razvoja

Lyonska deklaracija je bila napisana v angleškem jeziku avgusta 2014. V vseh primerih velja besedilo angleške verzije.

V Organizaciji združenih narodov (OZN) potekajo pogajanja za pripravo novega razvojnega programa, ki bo nasledil milenijske razvojne cilje. Program bo vsem državam v pomoč pri izboru načinov za izboljšanje življenja ljudi, vključeval pa bo tudi nov sklop ciljev za obdobje 2016-2030.

Podpisniki verjamemo, da boljši dostop do informacij in znanja v družbi, s pomočjo dostopnih informacijsko komunikacijskih tehnologij (IKT), podpira trajnostni razvoj in izboljšuje življenja ljudi.

Zato pozivamo države članice OZN, da se na mednarodnem nivoju zavežejo, da bodo ta razvojni program po letu 2015 upoštevale in s tem zagotovile, da bo imel vsak državljan dostop do informacij ter vsakemu omogočile njihovo razumevanje, uporabo in izmenjavo, kar je nujno za spodbujanje trajnostnega razvoja in demokratičnih družb.

Načela

Trajnostni razvoj si prizadeva zagotavljati dolgoročno družbeno-ekonomsko blaginjo in blagostanje ljudi po vsem svetu.

Za doseg tega cilja je bistvena sposobnost vlad, poslancev, lokalnih oblasti, lokalnih skupnosti, civilne družbe, zasebnega sektorja in posameznikov, da sprejemajo premišljene odločitve.

V tem okviru bi pravica do informacij pomenila preobrazbo. Dostop do informacij podpira razvoj s spodbujanjem ljudi, še posebej marginaliziranih skupin in tistih, ki živijo v revščini, da:

- uveljavljajo svoje državljanske, politične, ekonomske, socialne in kulturne pravice;
- so ekonomsko aktivni, produktivni in inovativni;
- se učijo in uporabljajo nove spretnosti;
- bogatijo kulturno identiteto in izraznost;
- se odločajo in sodelujejo v aktivni in angažirani civilni družbi;
- za razvojne izzive ustvarjajo rešitve, ki temeljijo na skupnosti;
- zagotavljajo odgovornost, preglednost, dobro upravljanje, sodelovanje in opolnomočenje;
- spremljajo, merijo in ocenjujejo napredek pri javnih in zasebnih naporih za trajnostni razvoj.

Deklaracija

V skladu z ugotovitvami Odbora uglednih osebnosti na visoki ravni za Razvojni program po letu 2015 in z ugotovitvami posvetov v okviru Programa Združenih narodov za razvoj (UNDP) po letu 2015 ter poročilom Odprte delovne skupine za področje usmeritve, ki so vsi prepoznali ključno vlogo dostopa do informacij za podporo razvoju, podpisniki ugotavljamo, da:

1. je revščina večdimenzionalna, napredek pri izkoreninjanju revščine pa povezan s trajnostnim razvojem na različnih področjih;
2. mora trajnostni razvoj temeljiti na človekovih pravicah, kjer:
 - a) se neenakost zmanjšuje z opolnomočenjem, izobraževanjem in vključevanjem marginaliziranih skupin, ki vključujejo ženske, avtohtona ljudstva, manjšine, migrante, begunce, osebe z oviranostmi, starejše, otroke in mladino;
 - b) se lahko enakost spolov, vključno s polno družbeno, gospodarsko in politično angažiranostjo, znatno izboljša s krepitvijo položaja žensk in deklet, ki ga omogoča enakopraven dostop do izobraževanja;
 - c) je dostojanstvo in samostojnost mogoče okrepiti z zagotavljanjem dostopa do zaposlitve in dostojnih delovnih mest za vse;
 - d) je potrebno zagotavljanje, zaščita in spoštovanje enakopravnega dostopa do informacij, svobode izražanja, svobode združevanja in zborovanja ter zasebnosti, ki so bistvene za neodvisnost posameznika;
 - e) je vsem zagotovljena javna udeležba, kar omogoča prevzem odgovornosti za spremembe, ki so potrebne za izboljšanje njihovih življenj;

3. je večji dostop do informacij in znanja, podprt s splošno pismenostjo, pomemben steber trajnostnega razvoja; večja razpoložljivost kakovostnih informacij in podatkov ter vključevanje skupnosti pri njihovem ustvarjanju bo zagotovila popolnejšo in preglednejšo razdelitev sredstev;

4. imajo informacijski posredniki, kot so knjižnice, arhivi, organizacije civilne družbe, voditelji in mediji, sposobnosti in sredstva, da pomagajo vladam, ustanovam in posameznikom pri komunikaciji, organizaciji, strukturiranju in razumevanju podatkov, kar je ključno za razvoj; to lahko storijo:

- a) z zagotavljanjem informacij o osnovnih pravicah in privilegijih, javnih službah, okolju, zdravju, izobraževanju, možnostih za delo in javni porabi, s čimer podpirajo lokalne skupnosti in ljudi, da lahko upravljajo lasten razvoj;
- b) s prepoznavanjem in usmerjanjem pozornosti na pomembne in nujne potrebe in težave prebivalstva;
- c) s premagovanjem regionalnih, kulturnih in drugih ovir pri povezovanju deležnikov in omogočanju lažje komunikacije in izmenjave razvojnih rešitev za doseganje večjega vpliva;
- d) z ohranjanjem in zagotavljanjem stalnega javnega dostopa do kulturne dediščine, vladnih dokumentov in informacij prek nacionalnih knjižnic, arhivov in drugih javnih institucij za varstvo kulturne dediščine;
- e) z omogočanjem javnih razprav in prostora za širše sodelovanje in angažiranje civilne družbe pri sprejemanju odločitev;
- f) s ponudbo usposabljanja in pridobivanja znanj ter spretnosti, ki bodo ljudem pomagale dostopati do informacij in storitev ter jim pomagale razumeti, zakaj so za njih najbolj koristne;

5. se lahko izboljšanje IKT uporabi za širjenje komunikacij, pospeševanje izvajanja storitev in zagotavljanje dostopa do ključnih informacij, predvsem v oddaljenih skupnostih; knjižnice in drugi informacijski posredniki lahko uporabljajo IKT za premostitev vrzeli med nacionalnimi politikami in njihovo lokalno uporabo v korist razvoja vseh skupnosti;

6. podpisniki pozivamo vse države članice OZN, da priznajo, da so dostop do informacij in veščine za njihovo učinkovito uporabo potrebne za trajnostni razvoj ter da zagotovijo, da bo to vključeno tudi v razvojni program po letu 2015, in sicer:

- a) s priznavanjem pravice javnosti do dostopa do informacij in podatkov s hkratnim spoštovanjem pravice posameznika do zasebnosti;
- b) s priznavanjem pomembne vloge lokalnih oblasti, informacijskih posrednikov in infrastrukture, kot so IKT in odprti internet kot orodja za izvajanje trajnostnega razvoja;
- c) s sprejemanjem politike, standardov in zakonodaje, ki omogočajo trajno financiranje, celovitost, ohranjanje in zagotavljanje informacij s strani vlad in dostop za ljudi;
- d) z oblikovanjem ciljev in kazalnikov, ki omogočajo merjenje vpliva dostopa do informacij in podatkov ter letno poročanje o napredku pri doseganju ciljev v *Poročilu o razvoju in dostopu do informacij* (Development and Access to Information Report - DA2I).